

Udgivelser

Videoserie om den danske arbejderbevægelses historie

LO har siden 1982 indsamlet videosamtaler med personer af interesse for arbejderhistorien. Tanken er at lave en videoserie om den danske arbejderbevægelses historie, der skal dække perioden fra arbejderbevægelsens start frem til i dag.

Samtalerne er gennemført af Henning Tjørnehøj, der foreløbig har færdigredigeret følgende afsnit: 'Velfærdsstatens pionerer 1. del' (30 min.), 'Velfærdsstatens pionerer - 2. del' (34 min.), 'Arbejdsvilkårene for børn og voksne omkring århundredeskiftet 1899-1900' (28 min.), 'Storlockouten 1899' (18 min.), 'Peter Sabroe - den sociale reformator' (33 min.), 'De tjente bønder' (40 min.), 'Kampen mod krigen og bolsjevismen' (45 min.), 'Kampen for 8-timers arbejdsdagen' (14 min.), 'Tørve- og briketarbejderne i Kaas' (37 min.), 'Arbejdsmarkeds- og socialpolitikken 1940-1942' (30 min.), 'Højgaard-kredsen 1940' (22 min.), 'Haustrup-kredsen 1940' (27 min.), 'Liberalisme og socialisme' (24 min.), 'Lønkampen 1940' (22 min.). De to første afsnit findes også som 'Velfærdsstatens pionerer' (43 min.).

En række afsnit ventes færdigredigeret i løbet af det næste år: 'Den danske nazisme', 'Den danske kommunisme', 'Arbejderbevægelsens kvinder - fem protrætter', 'Den danske syndikalisme'.

Blandt de interviewede kan nævnes Svend Sabroe, Holger Eriksen, Hans Rasmussen, Nina Andersen, Henry Grünbaum, Villy Fuglsang, Elias Bredsdorff,

Frode Jacobsen, Thorkil Kristensen og Erik Ib Schmidt.

Arbejdet med serien fortsætter i de kommende år.

De færdigredigerede afsnit koster 65,- kr og kan bestilles hos L & B Video, Esromgade 15, 2200 København N, tlf 35 82 52 53, fax 35 82 52 63.

Arbejderkvindes bibliografi

Universitetsbiblioteket ved Freie Universität i Berlin afsluttede 1993 en katalogisering af Sammlung Stein, der består af 5.700 værker og anses for verdens største private samling om socialismens historie. Da man skønner den samlede mængde litteratur dækkende socialismens historie til omkring 200.000 titler, er det imidlertid kun et lille hjørne, der er dækket. Biblioteket vil derfor fortsætte arbejdet med det dobbelte formål at øge den bibliografiske registrering og sikre bevarelsen af de mange bøger, der på grund af dårlig papirkvalitet trues af ødelæggelse. Det første skridt bliver et katalog over og en udgivelse af kilder vedrørende den kvindelige arbejderbevægelse.

Målet er en systematisk liste over vigtige kilder til den kvindelige arbejderbevægelse historie primært i berlinske arkiver og biblioteker. Kataloget forventes at omfatte ca. 3.000 titler (monografier og artikler). Et antal dokumenter - omkring 1.000 vil under hensyn til sjældenhed, tilstand og betydning blive udvalgt til mikrofilmning. Projektet forventes at tage 2 år. Forslag og forespørgsler modtages gerne.

Kontaktperson: Dr. Ulrich Naumann, Universitätsbibliothek der Freien Universität Berlin, Garystraße 39, D-14195 Berlin.

Redaktion:

Gerd Callesen

Bjørn Schreiber F, 'dersen,

Klaus Petersen

Netværk

Historie og informations-teknologi

Informationssamfundets fremvækst betyder en række nye redskaber for historikerne i form af tekstbehandling, databaser, regneark, statistikprogrammer, informationssøgning via CD-rom og Internet, elektronisk publicering og meget andet. Såvel mulighederne som de mulige problemer er mangfoldige. Derfor har en række historikere taget initiativ til et netværk om historie og informationsteknologi. Netværket vil være et forum til udveksling af erfaringer og består foreløbig af to dele:

Postlisten HISTIT-L og en hjemmeside på World Wide Web.

Formålet med postlisten er at udveksle erfaringer og gode råd om den daglige anvendelse af computere, Internet m.v. i historisk forskning og formidling. Man kan tilmelde sig postlisten ved at sende en e-mail til adressen

LISTSERV@COCO.IHI.KUDK med følgende indhold:
SUBSCRIBE HISTIT-L (fornavn) (efternavn) (institution).

På Internet-hjemmesiden (<http://www.ihiku.dk/histit/>) kan man hente praktiske tips og links til steder på Internettet, som er relevante for historikere. Netværket er åbent for alle historikere og historisk orienterede forskere og studerende.

Lars K. Christensen,
Center for Arbejderkulturstudier,
Københavns Universitet

Netværk for velfærdshistorikere

"Projekt Den nordiske velfærdsstat" er en gruppe af historikere, der gerne vil fremme den histori-

ske forskning om velfærdsstaten. Som et vigtigt led i dette arbejde forsøges der opbygget et netværk blandt historikere og andre, som arbejder med de nordiske velfærdsstater i et historisk perspektiv. Tanken er, at der gennem et bedre kendskab til andres forskningsprojekter kan opnås bedre resultater og større muligheder for komparative arbejder. Resultatet på længere sigt skulle gerne være at løfte den historiske forskning om velfærdsstaten og give historikerne en mere markant placering i debatten.

Målet er ikke at gøre samfundsvidenskaberne rangen stridig, men en historisk tilgang vil kunne supplere, revurdere og videreudvikle dennes resultater, såvel som søge nye veje. Ved at lægge vægt på længere tidsperspektiver og mere empiriske end generaliserende undersøgelser mener initiativtagerne, at der kan opnås forskningsresultater, som vil kunne bringe os nærmere en mere nuanceret forståelse af "Den nordiske model".

Projektets styringsgruppe består af Peter Baldwin (UCLA), Pauli Kettunen (Helsingfors Universitet), Anne-Lise Seip (Oslo Universitet), Klas Åmark (Stockholms Universitet) samt Niels Finn Christiansen, Carl-Axel Gemzell, Steven L.B. Jensen, Anne Løkke og Klaus Petersen (alle Københavns Universitet).

Netværkets basis vil være udsendelsen af et nyhedsbrev, hvoraf det første er planlagt til september 1996. I dette vil det være muligt at præsentere projekter, møder, seminarer, publikationer og arbejdsrapporter samt at debattere forskningsspørgsmål. På længere sigt er det endvidere planen at lave en vejviser til den historiske velfærdsstatsforskning.

Er man interesseret i at høre mere om projektet, og komme på adresselisten, kan projektet kontaktes på nedenstående adresser og telefonnumre. Arbejder man med et projekt eller en problemstilling indenfor feltet den nordiske velfærdsstat, må man også gerne vedlægge et par linier om dette.

Projekt "Den nordiske velfærdsstat", Historisk Institut
Njalsgade 102
2300 København S
Fax: 35 32 82 41

Kontaktpersoner:

Steven L. B. Jensen,
tlf. 31 35 78 63

Klaus Petersen, tlf. 32 95 56 06

Europæisk netværk for arbejderhistorikere

Indenfor arbejderhistorien opleves forklaringer byggende på enkelte nationale arbejderbevægelsers erfaringer ofte som utilstrækkelige. Der fokuseres i stigende grad på international og komparativ historie. Stadigt større dele af forskningen og finansieringen af forskningen finder i dag sted på europæisk plan.

For at styrke kontakten mellem arbejderhistorikere i Europa har det Internationale Institut for Social Historie i Amsterdam taget initiativ til dannelsen af et Network of European Labor Historians (Labnet). Netværket skal distribuere elektroniske og trykte nyhedsbreve, forskningsoversigter, adresselister, papers og conferenceprogrammer. Desuden vil netværket selv tage initiativ til afholdelsen af konferencer. Den stiftende konference for netværket afholdes i Holland den 17.-18. februar 1997.

Tilmelding senest 1. december 1996.

*Kontakt: Administration
Conference The State of Labour
History in Europe, IISH,
c/o Secretariat, Cruquiusweg 31,
1019 AT Amsterdam, tlf.
+31.20.6685866, fax
+31.20.6654181,
e-mail: awo@iisg.nl*

Arbejderhistorie på Internet

Mængden af information om arbejderhistorien på det verdensomspændende netværk af informationsdatabaser, World Wide Web, vokser. Blandt de udvalgte sider findes denne gang en række eksempler på virtuelle arbejderhistoriske udstillinger.

*Friedrich Ebert Stiftung
(http://www-fes.gmd.de)*
On-line søgning i stiftelsens bibliotek, der omfatter omkring 400.000 bind om tysk og international arbejderbevægelse. Virtuelle udstillinger om Kurt Schumacher og Willy Brandt.

*Internationaal Instituut voor
Sociale Geschiedenis
(http://www.iisg.nl)*
Rummer oplysninger om Det internationale Institut for Social Historie i Amsterdam og en fuldtekst udgave af nyhedsbrevet Social History and Russia (omtalt i Arbejderhistorie nr. 3, 1995). Institutets katalog er indtil videre kun tilgængeligt over den elektroniske opslagstavle Telnet og kan ikke benyttes fra World Wide Web.

*Arkiv för studier i arbetarrörelsens historia
(http://sunsite.kth.se/DDS/tv/lund/arkiv-pres.html)*
Artikelindeks for Arkiv nr. 1-62 og udvalgte artikler fra de seneste numre i fuldtekst.

*Revelations from the Russian Archives
(http://lcweb.loc.gov/exhibits/archives)*
Virtuel Sovjetudstilling fra det amerikanske Kongresbibliotek med dokumenter fra de russiske arkiver.

Haymarket (http://www.interlog.com/eye/Misc/Labor/Haymarket)
Canadisk hjemmeside om Haymarket-massakren i 1886.

The Siege and Commune of Paris 1870-1871 (http://www.library.nwu.edu/spec/siege)
Virtuelt arkiv med mere end 1200 billeder og tegninger fra Pariserkommunen.

Forskningsnyt vil også fremover bringe Internetadresser med relevans for arbejderhistorien.

Projekter og afhandlinger

Til venstre for midten? Anker Jørgensens første statsministerperiode 1972-1973

Speciale, Historisk institut, Odense Universitet
En undersøgelse af Anker Jørgensens første statsministerperiode. Udviklede der sig ændringer i hans politik undervejs? Klarede han sig godt som statsminister?

Forventes afsluttet i februar 1997

*Tomas Bech Madsen,
Elmelundsvej 4, lefl. 2209,
5200 Odense V, tlf. 65 71 02 29*

De frivillige der kom hjem til kulden (foreløbig titel)

Helårsprojekt ved Institut V, RUC
Opgaven skal undersøge den spanske borgerkrigs indflydelse på den førte danske udenrigspolitik i perioden 1936-1943, og hvilke konsekvenser denne havde for de hjemvendte danske frivillige.

Forventes afsluttet forår 1997
Karen Bjerregaard, Peer Hansen, Hanne Mortensen, Jakob Sørensen, Hus 03.2.1, Institut V, RUC, 4000 Roskilde

Socialistisk Folkeparti under det andet arbejderflertal

Speciale ved Center for historie, Odense universitet.
Specialet skal belyse den interne uenighed i partiet og dets forhold til Socialdemokratiet. Af interesse er, om SF satte præg på lovgivningen eller blot opførte sig som et traditionelt støtteparti. Kildematerialet består i det væsentlige af SF-arkivet på ABA og interviews.

Forventes afsluttet sommer 1997
Mette Pryds, Godthåbsgade 25 C l.th., 5000 Odense C

Dansk Europa-politik 1957-1972. Et spørgsmål om velfærd

Ph.D.-projekt på EUI i Firenze
Projektet er en undersøgelse af dansk Europa-politik i tidsrummet fra 1957-72. Arbejdstesen er at etableringen af velfærdsstaten spillede en afgørende rolle for formuleringen af den danske Europa-politik.

Projektperiode sept. 1996 juli 1999

Morten Rasmussen, Ove Gjeddesgade 6, 3. th., 8200 Århus N.

Arbejder og bonde i praktisk samarbejde

Bachelor-speciale

I specialet skal undersøges landbrugets støtteordninger, som fik deres færdige struktur på mødet den 7. maj 1961 mellem statsminister Viggo Kampmann og Landbrugsrådets præsident Anders Andersen. Titlen stammer fra en artikel af J. Risgaard Knudsen i verdens gang 1962.

Skal afleveres juli 1996

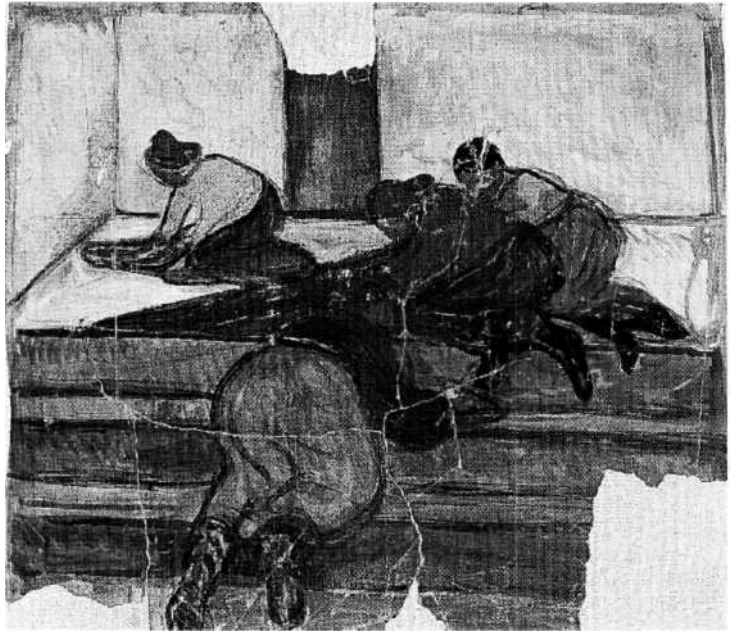
Dorrit Sten, Elselillevej 9,
2300 København S

Tidsskrifter

Social History and Russia

Tidsskriftet er udkommet med nr. 4 og 5 i hhv. februar og juni med flere beretninger om situationen for arkiver og biblioteker ikke kun i Moskva og Skt. Petersburg men også forskellige steder i provinsen. Situationen er ikke lige dårlig alle steder; måske kan man sige, at den nogle steder er mere håbløs end andre. F. eks. er biblioteket i det tidligere institut for marxisme-leninisme blevet lukket, fordi det ikke har været muligt at betale regningen for el og vand. Biblioteket har en meget omfattende og uvurderlig samling af udgivelser fra 1700-tallet og frem. Den vil for fremtiden være utilgængelig. Andre beretninger omtaler udgivelser af forskellig art fra de russiske institutioner, seminarer afholdt forskellige steder f.eks. om røvede arkiver, dvs. de af nazisterne 1940-45 "indsamlede" arkiver, som endte i russiske arkiver, og som desværre først nu bliver gjort tilgængelige.

Tidsskriftet kan for fremtiden også findes på IISG's homepage (<http://www.iisg.nl>). Det kan dog fortsat bestilles i papirversionen på IISG.

Edvard Munch: Vaskekoner i trappa, 1906

Udstillinger

Edvard Munch på Arbejdermuseet

Af Morten Thing

Den norske maler Edvard Munch huskes mest for hans fortættede billeder af ensomhed og angst i den moderne verden. Hans billedopfattelse og farveholdning trækker klare linjer til det som skete indenfor den tyske ekspressionisme. Det blev en male- risk stil, som ikke fik det store gennemslag i Danmark, hvor kun den unge Storm P. i de tidlige malerier er stærkt påvirket af Munch.

Men Munch malede også andre typer motiver end de 'indadvendte' sindets billeder. Faktisk var han i en lang periode meget optaget af motiver fra arbejdets verden. Munch-museet i Oslo har sammenstillet et udvalg af 66 billeder, som startede en turné i april på Norsk Industriarbejdermuseum i Rjukan og som efter

besøget i København skal videre til Reykjavik.

De 66 billeder rækker tidsmæssigt fra omkring århundredskiftet og frem til 1930. De omfatter både oljemalerier, tegninger, træsnit, litografier mv. Udstillingens billeder spænder vidt i deres udtryk. Nogle af de tidlige er meget tætte i komposition og tykke i farvelaget, mens de senere er lyse og lette og står næsten skitserede direkte på det nøgne lærred. Munchs interesse for arbejderne er ikke mindst båret af en interesse for kroppe, konstruktioner som stilladser eller maskiner og farverne i motivet. Det er altså i første række det maleriske, som interesserer ham.

Udstillingen er overskuelig og meget spændende, og det vil formentlig vare en rum tid inden alle disse billeder igen er tilgængelige på en udstilling. Så benyt lejligheden.

Edvard Munchs arbejdermotiver, Arbejdermuseet, festsalen
5.aug.-20.okt.1996